

2021

Onderzoek naar gevolgen coronamaatregelen voor sportverenigingen Meierijstad

INHOUDSOPGAVE

VERANTWOORDING	1
SAMENVATTING	2
Conclusies uit het onderzoek	2
Aanbevelingen van de Sportraad aan het college van B&W.....	2
Infogram	3
RESULTATEN ONDERZOEK.....	4
1. Algemene kenmerken van de sportverenigingen	4
2. Zorgen en veerkracht sportverenigingen	4
2.1 Zorgen bij de verenigingen	4
2.2 Gevolgen voor ledenontwikkeling.....	5
2.3 Veerkracht sportverenigingen.....	5
3. Financiële gevolgen coronamaatregelen	6
4. Noodzaak ondersteuningsmaatregelen	6
BIJLAGE 1 – VRAGENLIJST ONDERZOEK.....	7

VERANTWOORDING

De Sportraad Meierijstad (SRM) heeft in de periode van begin december tot half januari aan 120 sportverenigingen gevraagd deel te nemen aan een onderzoek naar de gevolgen van de ingestelde coronamaatregelen. 53 verenigingen hebben gereageerd. Daarbinnen zijn de meeste binnen-, buiten en natte sporten vertegenwoordigd, zoals turnen, basketbal, boogschieten, volleybal, tennis, zwemmen, atletiek, voetbal, korfbal, hockey, schaatsen. Het onderzoek (zie bijlage 1) is digitaal afgenomen aan de hand van een aantal vooraf geformuleerde vragen.

De vragen zijn grotendeels overgenomen uit het landelijk onderzoek door het Mulier instituut. Door een soortgelijk onderzoek onder sportverenigingen in Meierijstad te houden, konden de uitkomsten naast die van het landelijk onderzoek monitor ‘Sport en Corona’ worden gelegd. Zo ontstond een benchmark om na te gaan hoe de sportverenigingen in Meierijstad ervoor staan en waar de verschillen zitten. Dit beeld helpt om in gesprek met elkaar te gaan over hoe we gezamenlijk na de crisis de draad weer kunnen oppakken en wat de rol van de gemeente en overheid hierin kan zijn.

Het onderzoek heeft in goede afstemming met de gemeente Meierijstad plaatsgevonden.

Referenties

- Mulier instituut: [Gevolgen Corona voor sportverenigingen](#), voorjaar 2020
- Mulier instituut: [Gevolgen Corona voor sportverenigingen](#), vervolgonderzoek najaar 2020
- Gemeente Eindhoven: [Impact Corona op sportverenigingen](#), vervolgonderzoek november 2020
- Huis voor de Sport Limburg: [Impact Coronacrisis op de Limburgse sportclubs](#), december 2020

SAMENVATTING

Om gezamenlijk de draad weer op te kunnen pakken, is het belangrijk om nu al de gevolgen van de coronamaatregelen voor de sportverenigingen in Meierijstad in beeld te hebben. Daarom heeft de Sportraad Meierijstad (SRM) dit onderzoek gehouden. De ingezonden ervaringen van de 53 van de 120 sportverenigingen geven een realistisch beeld en representatief beeld van de gevolgen van de coronamaatregelen en de situatie rond de jaarwisseling van de sportverenigingen in Meierijstad.

Conclusies uit het onderzoek

Een derde van de verenigingen geeft aan dat, als de sport beperkt blijft na 31 maart 2021, de **coronamaatregelen een bedreiging vormen voor het voortbestaan**. Twee derde geeft aan geen bedreiging te zien.

Het valt nog mee met de terugloop in ledenaantal. **Twee derde van de verenigingen heeft minder dan 5% terugloop in leden**. En iets meer dan 10% van de verenigingen heeft een terugloop van 5 tot 10%. Er is geen verschil in terugloop tussen de binnen- en buitensporten. **Ongeveer 22% verwacht zelfs een toename in leden**. Dit is ongeveer gelijk voor binnen- en buitensporten.

Uit het onderzoek blijkt dat de **verenigingen met de hoogste begroting zich het meeste zorgen maken**. Dan gaat het om verenigingen met 500 tot 1.000 leden. En dit zijn dan met name de veldsporten en verenigingen met een eigen kantine.

De helft van de verenigingen geeft aan dat ze aan hun **financiële verplichtingen kunnen blijven voldoen**, ook in 2021. Ongeveer 15% van de verenigingen geeft aan dat ze in het eerste half jaar van 2021 niet meer aan de verplichtingen kunnen voldoen. De verenigingen met 500 tot 1.000 leden zijn de eerste die ernstige financiële problemen verwachten. Het merendeel daarvan is een buitensportvereniging.

De resultaten uit de onderzoeken door de provincie Limburg en Gemeente Eindhoven laten geen significante afwijkingen zien en geven een vergelijkbaar beeld met de resultaten van ons onderzoek in Meierijstad.

Aanbevelingen van de Sportraad aan het college van B&W

De sportverenigingen in Meierijstad vervullen een belangrijke maatschappelijke functie en willen c.q. moeten deze ook na de crisis voortzetten. Sport verbindt, zorgt voor maatschappelijke cohesie en draagt bij aan een gezond en actief leven! Aspecten die nu, meer dan ooit, van belang zijn.

De gemeente Meierijstad heeft de huur voor de meeste verenigingen (gedeeltelijk) kwijtgescholden. Desondanks maken met name de **grotere veldsport verenigingen zich zorgen over hun financiële positie en zelfs voortbestaan**. De Sportraad is van mening dat deze verenigingen extra aandacht en mogelijk ondersteuning nodig hebben.

We adviseren de gemeente om **juist na de crisisperiode alert te zijn** op (individuele) signalen over omvallen van verenigingen en actief met betreffende verenigingen de problematiek aan te pakken.

Het is een geruststelling voor de verenigingen dat de gemeente heeft toegezegd te voorkomen dat gezonde verenigingen aan deze crisis ten onder gaan. **Financiële compensatie** is een essentieel instrument hierbij.

70% van de verenigingen maakt zich zorgen over de sociale binding tussen de leden. Daarom is het verstandig om met een **vitaliteitsscan van verenigingen** inzicht te krijgen en te blijven monitoren. Als er geen duidelijk perspectief is voor seizoen 2021-2022 zullen leden hun lidmaatschap voor de zomer gaan opzeggen om te kijken of na de zomer de sport weer kan/mag opstarten.

Opvallend is dat de genoemde *toename van leden bij buitensporten als atletiek, wielersport, paardensport en zwemmen zelfs rond de 30%* is. Dit is vooral omdat deze sporten tijdens de coronacrisis meer dan andere kunnen worden beoefend. Als de crisis voorbij is bestaat er een gerede kans dat men het lidmaatschap weer opzegt.

Gelukkig verwachten *alle verenigingen de draad na corona weer gemakkelijk te kunnen oppakken* en dat de bestuurbaarheid en bestuurskracht op peil blijft. Hoe dat uitpakt als de maatregelen tot juli of langer duren, is moeilijk te voorspellen.

Infogram

Onderzoek is ingevuld door 53 van de 120 Meierijstad sportverenigingen met als doel inzicht in de gevolgen van corona - Uitgevoerd door Sportraad Meierijstad - Januari 2021

RESULTATEN ONDERZOEK

1. Algemene kenmerken van de sportverenigingen

Het onderzoek is een representatieve weergave van ervaringen van de sportverenigingen in Meierijstad. Van de 120 verenigingen in Meierijstad hebben er 53 deelgenomen (bijna 45%).

Qua sporten is de verdeling representatief voor Meierijstad. Van de verenigingen is 50% veld- en overige buitensporten en 50% binnen- en natte sporten. Van de veldsporten heeft ongeveer de helft deelgenomen, van de overige buitensporten ongeveer een kwart; van de zaalsporten ongeveer de helft en van de overige binnen- en natte sporten ongeveer twee derde.

Grofweg 40% van de deelnemende verenigingen is klein (tot 100 leden). Daarvan is ongeveer twee keer zoveel binnensport- dan buitensportverenigingen, 40% is middelgroot (101 t/m 500 leden), waarvan de helft binnen- en de andere helft buitensporten zijn. Ongeveer 20% is groot (meer dan 500 leden) en dit zijn alleen buitensportverenigingen.

2. Zorgen en veerkracht sportverenigingen

2.1 Zorgen bij de verenigingen

Ruim 40% maakt zich zorgen over de gevolgen van corona, ongeveer een derde is neutraal, en een kleine 20% maakt zich nauwelijks of geen zorgen. Ongeveer een derde van de binnensporten maakt zich zorgen, een ruime helft van de buitensporten.

Een derde van de verenigingen geeft aan dat de corona maatregelen een bedreiging vormen voor het voortbestaan, als de sport langer beperkt blijft dan 31 maart 2021. Twee derde geeft aan geen bedreiging te zien.

Wat hier opvalt is dat de verenigingen met de grootste tussen 500 en 1.000 leden en met de hoogste begroting zich het meeste zorgen maken. Dit zijn dan met name de veldsporten, en verenigingen met een eigen kantine. Verenigingen die een accommodatie huren bij de gemeente maken zich minder, maar nog steeds grote zorgen.

Wat verder opvalt is dat een derde van de verenigingen met een begroting tot 25.000 Euro en een ledenaantal tot 250 leden zich grote zorgen gaan maken als de maatregelen langer duren dan 31 maart. Dit betreft met name de binnensport verenigingen, hoewel de verschillen met buitensporten klein zijn. Een eigen kantine of sportaccommodatie laat geen verschillen in zorgen zien.

Opmerkelijk:

Een relatief klein percentage van 15% heeft moeite om zich bij activiteiten aan de corona maatregelen (m.n. de 1,5 meter) te houden.

2.2 Gevolgen voor ledenontwikkeling

Twee derde van de verenigingen heeft minder dan 5% terugloop. En iets meer dan 10% van de verenigingen een terugloop van slechts 5 tot 10%. Er is geen verschil in terugloop tussen de binnen- en buitensporten.

Ongeveer 70% van de verenigingen verwacht minder nieuwe leden en dat meer bestaande leden gaan opzeggen. Ongeveer 22% verwacht zelfs een toename in leden, dit is ongeveer gelijk voor binnen- en buitensporten. De genoemde toename van leden is bij buitensporten als atletiek, wielersport, paardensport en zwemmen zelfs rond de 30% is. Dit is vooral omdat deze sporten tijdens de coronacrisis meer dan andere konden worden beoefend. Als de crisis voorbij is bestaat er een gerede kans dat men het lidmaatschap weer opzegt.

Quote:

“Onze zorgen zitten vooral in sociale cohesie binnen de vereniging en specifiek het ledenbehoud. Sportmogelijkheden, met name competitie zijn beperkt dus ook daar een risico. Financieel lijkt het voorlopig mee te vallen, tenzij leden contributie niet willen betalen.”

Opmerkelijk:

Bijna de helft van de verenigingen maakt zich zorgen om de gezondheid van hun leden, met name als ze veel oudere leden hebben.

2.3 Veerkracht sportverenigingen

Gelukkig verwacht slechts een 10% van de verenigingen dat solidariteit in verenigingen afneemt, wat voor het werven van vrijwilligers en betrokkenheid van leden in de verenigingen heel belangrijk is. En ook de bestuurbaarheid en bestuurskracht van de vereniging blijft op peil.

Wel maakt 70% van de verenigingen zich zorgen over de sociale binding tussen de leden, een van de voornaamste bestaansredenen van een vereniging.

Quote:

“Naast de financiële en sportieve gevolgen voor de club, heeft de coronacrisis ook grote gevolgen voor de sociale functie van de vereniging. De vereniging als ontmoetingsplaats is voor veel leden komen te vervallen, waarmee m.n. het sociale isolement dat voor een deel van de leden bestaat, versterkt wordt. Tenslotte heeft de coronacrisis ook (grote) gevolgen op de gezondheid; veel leden vanaf 18 jaar kunnen nu niet trainen in groepsverband (in tegenstelling tot de jeugd tot 18 jaar, waar we als vereniging de mogelijkheid bieden om twee keer per week te trainen en op zaterdag toch onderling wedstrijden te spelen).”

Opmerkelijk:

Alle verenigingen verwachten de draad na corona weer gemakkelijk te kunnen oppakken.

3. Financiële gevolgen coronamaatregelen

De helft van de verenigingen geeft aan dat ze aan hun financiële verplichtingen kunnen blijven voldoen, ook in 2021.

Quote:

“Wij zijn financieel heel goed door de coronacrisis gekomen. We hebben een huurbaas die super heeft meegewerkt.”

Toch geeft ongeveer 15% van de verenigingen aan dat ze in het eerste half jaar van 2021 niet meer aan de verplichtingen kan voldoen. Het zijn m.n. de verenigingen met 500 tot 1.000 leden die als eerste ernstige financiële problemen verwachten, en het merendeel daarvan is buitensport.

Dit wordt veroorzaakt doordat verenigingen in 2021 minder inkomsten uit contributies verwachten: een derde van alle verenigingen verwacht tenminste 10% minder contributies, en bijna 5% van de verenigingen zelfs 30% minder. De helft van de verenigingen overweegt om een deel van de contributie niet te innen, omdat men minder sport en ontspanning aan de leden kan aanbieden.

En 50% van de verenigingen verwacht in 2021 meer dan 30% minder inkomsten uit de kantine. Voor de sponsoring wordt eveneens door 50% van de verenigingen een daling verwacht van 10% of meer. Hiervan verwacht 20% van de verenigingen zelfs tenminste 30% minder inkomsten. De verwachting is dat de sponsors vrijwel allemaal hun verplichtingen willen nakomen.

“Wedstrijden en sponsoring vormen een grote bron van inkomsten voor de vereniging. Een deel van de sponsors kan verplichting niet nakomen door corona. Hopelijk zijn er in 2021 weer wedstrijden mogelijk. Naast dat dit een inkomstenbron is voor ons, is dit ook noodzakelijk om sponsors iets te kunnen bieden, en leden enthousiast te houden voor de sport.”

In alle gevallen zijn noodmaatregelen (zoals kwijtschelding van huur, belastingen, leges) noodzakelijk.

Quote:

“Wij betalen veel geld in verhouding tot ledenaantal voor huur, verzekering, leges en onderhoud aan dit pand van de gemeente.”

4. Noodzaak ondersteuningsmaatregelen

De belangrijkste gebruikte en gewenste ondersteuningsmaatregel blijkt de tegemoetkoming in kosten te zijn (door zowel gemeente als verhuurder).

Daarnaast wil men graag ondersteuning om zo het bestuur, vrijwilligers en leden te behouden.

Ook wordt gevraagd om ondersteuning in de interne communicatie, om ervoor te zorgen dat het contact goed blijft. Met de bestaande leden om te laten zien en voelen dat ze gewaardeerde leden van de vereniging zijn en voor het aantrekken van nieuwe leden.

Tenslotte wil men meer samenwerken met andere organisaties. Dit gebeurt in de praktijk beperkt: ongeveer 10% van de verenigingen doet dit structureel, 30% enigszins.

BIJLAGE 1 – VRAGENLIJST ONDERZOEK

Hier komt de vragenlijst zoals die in het onderzoek is gehanteerd.

Onderzoek gevolgen Corona maatregelen voor sportorganisaties

Nog steeds ervaart jouw sportorganisatie de gevolgen van de coronacrisis. Om inzicht te krijgen in die gevolgen hebben we onderstaande vragenlijst voor sportorganisaties opgesteld. Met dat inzicht kunnen we ontzorgen, meedenken in oplossingen, ondersteunen en aandacht vragen voor de problemen. Het leidt niet automatisch tot (financiële) compensaties.

Natuurlijk gaan we vertrouwelijk met je gegevens om!

We adviseren je om dit binnen het dagelijks bestuur van je sportorganisatie te bespreken. Graag invullen vóór 18 januari 2021.

Bedankt voor jouw hulp!
Namens de Sportraad Meierijstad,
Dick Mandemaker

*Vereist

E-mailadres *

Naam van de sportorganisatie *

Naam en functie van de invuller *

Welk type sport (activiteit) *

- Zaalsport (o.a. judo, basketbal, gymnastiek)
- Overig binnensport (o.a. zwemmen, bridge, darts)
- Veldsport (o.a. voetbal, hockey, tennis)
- Overig buitensport (o.a. paardensport, wielersport, atletiek, jeu de boules)
- Geen sport, andere activiteiten

Grootte sportorganisatie *

- T/m 100 leden
- 101 t/m 250 leden
- 251 t/m 500 leden
- 501 t/m 1.000 leden
- Meer dan 1.000 leden

Eigen sportaccommodatie *

- Eigen sportaccommodatie
- Geen eigen sportaccommodatie (huurt bij Gemeente)
- Geen eigen sportaccommodatie (huurt bij commercieel bedrijf)

Eigen kantine *

- Eigen kantine
- Geen eigen kantine

Begrote inkomsten voor dit jaar (voordat Corona kwam) *

- Tot 10.000 euro
- 10.000 tot 25.000 euro
- 25.000 tot 50.000 euro
- 50.000 tot 75.000 euro
- 75.000 of groter

In welke mate maakt je sportorganisatie zich zorgen over effecten van Corona maatregelen *

- Geen zorgen of n.v.t.
- Nauwelijks zorgen
- Neutraal
- Behoorlijk zorgen
- Ernstig zorgen

Waar maakt je sportorganisatie zich zorgen om *

Geen zorgen | Nauwelijks zorgen | Neutraal | Behoorlijk zorgen | Ernstig zorgen

- Zorgen verlies leden
- Zorgen verlies vrijwilligers
- Derving algemeen
- Derving bar/horeca
- Doorlopen kosten/ huur
- Zorgen gezondheid en/of veel oudere leden
- Zorgen over financiële impact/situatie
- Zorgen sponsoring
- Derving contributie
- Verlies aan sociale binding
- Problemen organiseren 1,5m afstand/ hygiëne maatregelen
- Onzekerheid toekomst als zorg
- Zorgen bij lange termijn
- Lage kosten/kleine vereniging
- Financieel gezond/buffer
- Solidariteit leden/doorlopende contributie
- Draad makkelijk op te pakken na crisis

Verwachte gevolgen voor ledenontwikkeling *

(Helemaal) niet | Enigszins | (Helemaal) wel | Weet niet / n.v.t.

- Minder nieuwe leden
- Meer bestaande leden gaan opzeggen
- Geen wijziging in aantal leden
- Toename in aantal leden

Wat is op dit moment de terugloop in ledenaantal *

- Minder dan 5%
- 5% tot 10%
- 10% tot 15%
- Meer dan 15%
- Weet niet / n.v.t.

Verwachte gevolgen voor solidariteit en bestuurbaarheid *

(Helemaal) niet | Enigszins | (Helemaal) wel | Weet niet / n.v.t.

- Meer solidariteit onder onze leden om zich in te zetten voor de vereniging
- Doordat bestuurders en/of vrijwilligers niet fysiek met elkaar kunnen (af)spreken komt de bestuurbaarheid van de vereniging in gedrang

Aandeel van de activiteiten dat niet is doorgegaan *

Geen | 1 tot 25% | 25% tot 50% | 50% tot 75% | 75% t/m 100%

- Maanden maart en april
- Maanden mei, juni en juli
- Maanden augustus en september
- Maanden oktober en november
- Maanden december en januari 2021

Aangeboden ander sportaanbod of lidmaatschapsvormen *

- Sportaanbod georganiseerd op een (andere) buitensportaccommodatie
- Sportaanbod georganiseerd in openbare ruimte
- Een online reserveringssysteem (of verplicht gebruik) ingevoerd
- Alternatieve lidmaatschapsvormen/contributievormen ingevoerd
- Anders

Aangeboden alternatieve beweegopties / verenigingsactiviteiten door je sportorganisatie

- Tips voor thuistraining/beweegtips/trainingsfilmpjes
- Online competities/sport beoefenen
- Challenges
- Online training/work outs
- Trainingsschema's/opdrachten van trainers
- Contact via social media
- Online sociale activiteiten
- Materialen verstrekken
- Individueel/buiten
- Overig

Maken ook niet-leden op dit moment gebruik van je sportaccommodatie *

- Ja
- Beperkt
- Nee
- Niet van toepassing

Mate waarin de Corona maatregelen een bedreiging vormen voor het voortbestaan van je sportorganisatie *

- Ja, op dit moment (december)
- Ja, als de sport langer beperkt blijft dan half januari
- Ja, als de sport langer beperkt blijft dan 31 maart 2021
- Nee
- Weet niet / anders

Moment waarop niet meer aan financiële verplichtingen kan worden voldaan, zonder gebruikmaking van noodmaatregelen *

- Ja, op dit moment (december)
- Eerste kwartaal 2021
- Ergens in eerste halfjaar 2021
- Later
- Vereniging kan aan verplichtingen blijven voldoen

Verwachte misgelopen inkomsten in percentage van de begrote inkomsten over hele jaar 2020 *

Geen | 1 tot 10% | 10% tot 20% | 20% tot 30% | Meer dan 30%

- Aan contributies leden
- Aan inkomsten kantine / horeca
- Aan sponsoring

Verwachte gevolgen voor inning contributie en sponsoring in procenten *

(Helemaal) niet | Enigszins | (Helemaal) wel | Weet niet / n.v.t.

- Overwegen om deel van contributie niet te innen
- Leden zijn bereid om contributie te blijven betalen
- Sponsors komen hun verplichting dit jaar na

Mate waarin noodmaatregelen/hulp/ondersteuning essentieel zijn om de komende maanden te overleven *

(Helemaal) niet | Enigszins | (Helemaal) wel | Weet niet / n.v.t.

- Tegemoetkoming in kosten (zoals huur, onderhoud)
- Ondersteuning/behoud van het bestuur, vrijwilligers en/of leden
- Samenstelling en organisatie teams en competities
- Crowdfunding
- Samenwerking met andere organisaties
- Nieuwe toekomstvisie
- Juridisch advies
- Overig

Welke aspecten van dit onderzoek vind je het nuttigst of meest waardevol?

Ruimte voor eventuele aanvullende opmerkingen

Waarom heb je dit onderzoek ingevuld? *

- Om eigen inzicht te vergroten (als een checklist)
- Om de Sportraad goed te informeren
- Uit persoonlijke interesse
- Maatschappelijke verantwoordelijkheid